Voorzitter,

‘Niet alle schatten zijn zilver en goud’, zegt captain Jack Sparrow in de film *Pirates of the Caribbean*. Dat geldt ook voor de Kadernota. De inkomsten en uitgaven zijn belangrijk. Maar de echte schat is Gouda zelf. De stad, haar inwoners, ondernemers, bezoekers, leerkrachten, jongerenwerkers, vrijwilligers, mantelzorgers, sporters, kunstenaars… Samen zijn we Gouda.

Maar geld doet er natuurlijk wel toe. Behalve dan in de stripboeken van Heer Bommel, zoals ik vorig jaar uiteen heb gezet. En omdat geld altijd een rol speelt, hanteren we in Gouda strakke financiële kaders. Hierdoor is Gouda de afgelopen jaren weer op stoom gekomen. Er wordt weer geïnvesteerd in de stad, vanuit een ambitie Gouda goed door te geven. Het gebruikte financiële kompas heeft ervoor gezorgd dat de schulden zijn gedaald. Dat is mooi, maar in de beginjaren is er daardoor ook te weinig geïnvesteerd. En daardoor dreigen we nu uit koers te raken als we vast blijven houden aan die oude kaders.

Gouda heeft daarom een verbeterd financieel kompas nodig. Een kompas zoals dat van captain Jack Sparrow, dat niet het noorden aangeeft, maar de gewenste bestemming. Als we Gouda goed door willen geven, hebben we zo’n kompas nodig. Een kompas dat ruimte biedt om te blijven investeren en tegelijkertijd voorkomt dat we aan de andere kant uit koers raken en te maken krijgen met een niet meer te betalen schuldenlast.

CDA Gouda steunt daarom de verbeterde financiële kaders:

1) Wat was dat blijft: we houden vast aan een meerjarig sluitende begroting en aan een solide weerstandsratio en schuldenplafond.
2) De toevoeging van een ondergrens van 20 procent solvabiliteit is nieuw en nodig. Het garandeert dat de schulden onder het plafond van 110 procent van de begroting blijven.

Dit zijn voor ons harde kaders voor de begroting. Anders dus dan hoe Hector Barbossa in *Pirates of the Caribbean* omgaat met de code, volgens hem meer een richtlijn dan afspraak. Voor CDA Gouda zijn de verbeterde financiële kaders harde grenzen. En dat geldt ook voor de afspraak dat Gouda wil dalen uit de top-25 van gemeenten met de hoogste woonlasten. Een stijging met meer dan het indexeringscijfer staat daar haaks op.

Voorzitter, het kompas is een belangrijk hulpmiddel. Het doel is de lading van het schip veilig naar de bestemming te brengen. En die lading is een kostbare schat, belangrijker dan zilver en goud. Dat is het belangrijkste dat we mee willen geven: zorg goed voor de lading en houd koers!

Let daarbij extra op de kwetsbare lading:

- Koester de waarde van verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers.
- Vergeet onze Goudse jongeren niet die al jaren wachten op een eigen woning en help ouderen te verhuizen naar woningen die beter bij hun levensfase passen.
- Blijf inzetten op het terugdringen van armoede.
- Beteugel de kosten in het sociaal domein en wees kritisch op onnodige bureaucratie.
- Houd Gouda bereikbaar, ook voor ondernemers van de warenmarkt en bescherm kwetsbare verkeersdeelnemers en spelende kinderen op straat.
- Kijk goed naar de haalbaarheid en betaalbaarheid van plannen, zoals het verkeerscirculatieplan en alle duurzaamheidsambities.

- Zet maximaal in op het terugdringen van jeugdcriminaliteit. Het CDA vindt het zorgelijk dat het steeds vaker om zeer jonge jeugd gaat.

En tot slot:

1. We maken ons zorgen over extremisme. Vorig jaar stelde het CDA hier al vragen over. Maar we zien nog steeds polariserende en onverdraagzame posters, stickers en graffiti van radicale groeperingen, zowel extreem rechts als extreem links. Dat past niet bij de verdraagzaamheid die Gouda kenmerkt.

   We overwegen hierover een motie in te dienen om het college te verzoeken deze zorg te agenderen in de driehoek met politie en justitie en bij de fenomeenanalyse die in het najaar naar de raad komt ook een overzicht te geven van mogelijke interventies.

2. Kunstmatige intelligentie wordt steeds normaler. Dat is mooi, want het geeft allerlei innovatieve oplossingen. Maar het vraagt ook waakzaam te zijn: juridisch en ethisch. We zijn blij dat het college hierop voorsorteert met een expertgroep.

   Kan het college toezeggen de raad geregeld te informeren, bijvoorbeeld bij de P&C-cyclus, over de verschillende niveaus: technisch, ethisch, sociaal en beleidsmatig?

3. Geschiedenis zichtbaar maken helpt bij het bouwen aan historisch besef in de stad. Wat onder de grond is, is onzichtbaar. Zo ligt er een bijzondere archeologische vondst onder de vijver op het eerste eiland in Westergouwe. Uit de antwoorden op vragen die het CDA heeft gesteld, blijkt dat hierin dit jaar waarschijnlijk al wordt voorzien met de plaatsing van een VR-paal. Daar is mijn fractie uiteraard erg blij mee.

Voorzitter, ik rond af. Het gaat erom wat voor stad we willen doorgeven. En dat is voor CDA Gouda een stad waarin we financieel solide blijven investeren in de toekomst van Gouda. We steunen de geschetste nieuwe financiële kaders. Want ze laten ruimte om te blijven investeren èn ze bakenen strikt af om te voorkomen dat de leningen onbetaalbaar worden.

Jack Sparrow zou zeggen: ‘Nu. Breng me die horizon.’